

дали подстицај датом начину одбројавања година. Као пример, укажимо на могућу појаву датума 5508. год. п.н.е. (византијски датум стварања света). Као што смо видели, догађаји повезани с Хилдебрандовим деловањем (у XI в.) могли су да послуже као полазна тачка за одбројавање година од "Христосовог рођења", тј. по "новој ери". Издвојићемо два основна датума повезана с Хилдебрандовом "биографијом": 1073. као годину његовог ступања на папски престо [41], [85] и 1075. као годину познате Ченчијеве завере против Хилдебранда ("Хилдебрандова страдања") [41, т. 4, стр. 155-156] и истовремено годину помрачења месеца, које јеванђеља повезују са "стубовањем Христоса". Прерачунавши та два датума у датуме од стварања света (према византијској и православној традицији), добијамо $6581 = 1073 + 5508$ и $6583 = 1075 + 5508$. Записујући сада цифре словима (у складу с уобичајеним традиционалним правилима, в. например [327, стр. 150]), добијамо следеће речи-датуме: $6581 = \text{IS}\Theta\text{PA}$ и $6583 = \text{IS}\Theta\text{PG}$. Условни знак " $\neq$ ", којим се у словенским (например, у руским) рукописима у низу других речи текста, истичу речи-датуми, данас се сматра само за формални запис "хиљаде". Међутим, врло је вероватно да је тај знак напросто мало деформисани облик првобитно написаног слова I, тј. "Исус". Такође в. горе изједначавање слова I с "хиљадама" у запису датума I.300 год., тј. 1300 год. (у савременом читању). Даље, слово Ф писало се исто као Θ (в. староруске, словенске текстове). Узимајући у обзир те две примедбе, добијамо следеће речи-датуме: $6581 = \text{IS}\Theta\text{PA}$, $6583 = \text{IS}\Theta\text{PG}$. Јасно је да се те две речи могу сматрати за очигледна скраћења следећих синтагми: "Исус божанствени (бог) папа август (тј. свети)" (овде је IS = Исус, Θεος = бог, П = папа, А = август), односно "Исус божанствени папа Григорије". Овде слово Г вероватно означава Григорије. Дакле, обе речи-датума су потпуно смислене и повезане баш с Хилдебрандовим деловањем, с двома централним догађајима његове "биографије". Сада можемо да понудимо следећу хипотетичку реконструкцију појаве датума 5508. год. п.н.е. Два горе наведена догађаја су могла да послуже као полазне тачке (у неким документима) за одбројавање година "од папе Григорија", тј. "од Р.Х.". Скраћено записавши горе наведене нескраћене синтагме (или само прву од њих), хроничар је имао у виду њихов првобитни садржајни смисао, и почeo одбројавање година. Пошто слово A означава 1 (јединицу) [327], то је одбројавање година започето природном цијфром, например: "Исуса божанственог папе година прва (тј. A)" - $\text{IS}\Theta\text{PA}$. При даљем одбројавању, уместо слова A=1 појавило се слово B=2 итд. Тако је реч-датум почела да се мења. При томе је првобитна реч деформисана и смисао почетног скраћења је брзо заборављен. Потоње речи-датуми већ су сматране само за слог слова-цифара за означавање датума. Каснији хронолози су уместо слова ставили одговарајуће цифре и добили, например за реч $\text{IS}\Theta\text{PA}$ број 6581. Поред докумената у којима је коришћен тај начин записивања датума, постојали су и други у којима је тај исти датум - 1073. година - записан као I.073. тј. "Исуса 73. година". Каснији хронолози (Скалигер?) су слово "I" већ тумачили као "хиљаду", и цео датум је читан као "хиљадуседамдесеттрећа година". Појавило се питање о упоређивању тих двају начина одбројавања година. Упоређујући два различита записа једног истог датума, тј. $\text{IS}\Theta\text{PA}$ (=6581) и I.073 (=1073), и одузимајући од првог броја други, хронолог је добио број 5508. Тиме је он "сазнао", "израчунао" датум стварања света у терминима одбројавања година "од Р.Х.".